

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi Thomae tomi quinque

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus I. vtrum vna & eadem adoratione sit adoranda diuinitas Christi, &
eius humanitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

ubi de religione agitur, cuius actus est adoratio, ut constat ex 2. 2. quæst. 81. & 84. autores tamen omnes qui doctrinam de hoc mysterio tradiderunt, simul de adoratione Christi disputant, quia heretici, sicut in explicando hoc mysterio incarnationis errarunt ita de adoratione Christo debita male senserunt. Propter quod etiam Concilia, quæ veritatem huius mysterij definierunt, simul errores damnant circa Christi adorationem, & veram simul de adoratione doctrinam docent. Propter hanc ergo causam D. Thom. cum alijs Theologis in tertio distinctio. 9. de adoratione hoc loco differuit: quam nos fultius persequemur, ut melius tota de adoratione doctrina comprehendere possit, & complere, ac perfecte tradidi: & nonnulla principio necessario petenda erunt ex citato loco 2. 2. sine quibus fieri non potest ut doctrina hæc recte intelligatur.

ARTICVLVS I.

Virum vna & eadem adoratione sit adoranda diuinitas Christi, & eius humanitas.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod non eadem adoratione adoranda sit humanitas Christi, & eius diuinitas. Diuinitas enim Christi est adoranda adoratione qua est communis Patri, & Filio: unde dicitur Ioannis 5. Omnes honorificent Filium, sicut honorificant Patrem. Sed humanitas Christi non est communis ei & Patri. Ergo non eadem adoratione adoranda est humanitas Christi & eius diuinitas.

144.
Infra q. 58.
ar. 3. ca. fin.
& ad 1. Et
3. d. 9. q. 1.
art. 2. q. 1.
Et d. 19. ar.
14. & veri
q. 29. art. 4.
ad 4.

2. Præterea, Honor est proprie premium virtutis, ut Philosophus dicit in 4. Ethicorum. Meretur autem virtus suum premium per actum. Cum igitur in Christo sit alia operatio diuine & humane nature (ut supra habitum est) videtur, quod alio honore sit veneranda humanitas Christi, & alio eius diuinitas.

3. Præterea, Anima Christi si non esset Verbo vnita, esset veneranda propter excellentiam sapientie & gratie, quam habet. Sed nihil dignitatis est ei subtrahit per hoc quod est vnita Verbo. Ergo natura humana in Christo est quadam propria adoratione veneranda, præter venerationem, quæ exhibetur diuinitati ipsius.

Sed contra est, quod in capitulis quintæ Synodi sic legitur, * Si quis in duabus naturis adorari dicit Christum (ex quo due adorationes introducuntur) sed non vna adoratione Deum Verbum incarnatum cum propria ipsius carne adoratur, sicut ab initio Dei Ecclesie traditum est: talis anathema sit.

Respondendo dicendum, quod in eo qui honoratur, duo possumus considerare, scilicet eum cui honor exhibetur, & causam honoris. Proprie autem honor exhibetur toti rei subsistenti: non enim dicimus, quod manus hominis honoretur, sed quod homo honoretur. Et si quandoque contingat, quod dicatur honorari manus vel pes alicuius, hoc non dicitur earatione, quod huiusmodi partes secundum se honorentur: sed quia in istis partibus honoratur totum, per quem etiam modum aliquis homo potest honorari in aliquo exteriori, puta in veste, aut in imagine, aut in nuntio. Causa autem honoris est id, ex quo ille qui honoratur, habet aliquam excellentiam. Nam honor est reuerentia alicui exhibita propter sui excellentiam, ut in secundâ parte dictum est. * Et ideo si in vno homine sunt plures cause honoris (puta prelatio, scientia, & virtus) erit quidem illius hominis vnus honor ex parte eius qui honoratur, plures tamen secundum causas honoris: homo enim est qui honoratur, & propter scientiam & propter virtutem. Sic ergo cum in Christo sit tantum vna persona diuine & humane nature, & etiam vna hypostasis, & vnus suppositum: est quidem eius vna adoratio & vnus honor ex parte eius qui adoratur. Sed ex parte cause qua hono-

2. 2. q. 103.
art. 1.

ratur possunt dici esse plures adorationes, ut scilicet alio honore honoretur propter sapientiam increatam, & alio propter sapientiam creatam. Si autem ponerentur in Christo plures persone seu hypostases, sequeretur quod simpliciter essent plures adorationes. Et hoc est quod in Synodis reprobatum. Dicitur enim in Capitulis Cyrilli, * Si quis audet dicere assumptum hominem coadorari oportere Deo Verbo, Ephef. ca. quasi alterum alteri, & non potius vna adoratione honorificat Emanuelem, secundum quod factum est caro Verbum: anathema sit.

Ad primum ergo dicendum: quod in Trinitate sunt tres qui honorantur, sed est vna causa honoris. In mysterio autem incarnationis est è conuerso. Et ideo alio modo est vnus honor Trinitatis, & alio modo est vnus honor Christi.

Ad secundum dicendum, quod operatio non est que honoratur, sed est ratio honoris. Et ideo per hoc quod in Christo sunt due operationes, non ostenditur quod sint due adorationes, sed quod sint due adorationis cause.

Ad tertium dicendum, quod anima Christi, si non esset vnita Dei Verbo, esset id, quod est principalissimum in homine illo: & ideo sibi precipue deberetur honor: quia homo est id: quod est potissimum in eo. Sed quia anima Christi est vnita persona digniori, illi persona precipue debetur honor, cui anima Christi. Nec per hoc tamen diminuitur dignitas anima Christi, sed augetur, ut etiam supra dictum est. *

Habetur in
Concil. 1.
Ephef. ca.
non. 8.

q. 2. art. 2.
ad 3.

ARTICVLVS II.

Virum humanitas Christi adoranda sit adoratione latræ.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod humanitas Christi non sit adoranda adoratione latræ. Quia super Psalm. 98. Adorate scabellum pedum eius: quoniam sanctum est, dicit Glossa. Caro à Verbo Dei assumpta, sine impietate adoratur à nobis: quia nemo carnem eius spiritualiter manducat, nisi prius adoret: non illa dico adoratione que latræ est, que soli Creatori debetur. Caro autem Christi est pars humanitatis. Ergo humanitas Christi non est adoranda adoratione latræ.

2. Præterea, cultus latræ nulli creature debetur: ex hoc enim reprobantur Gentiles quod coluerunt & seruierunt creature: ut dicitur Romanorum 1. Sed humanitas Christi est creatura. Ergo non est adoranda adoratione latræ.

3. Præterea, Adoratio latræ debetur Deo in recognitionem maximi domini: secundum illud Deuteronomio. 6. Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli serues. Sed Christus secundum quod est homo, est minor Patre. Ergo humanitas eius non est adoratione latræ adoranda.

Sed contra est, quod Damascenus dicit in 3. libro: Adoratur autem caro Christi incarnato Verbo Deo, non propter seipsam, sed propter vnium ei secundum hypostasim Verbum Dei. Et super illud Psalm. 98. Adorate scabellum pedum eius, dicit Glossa. * Qui adoratur corpus Christi, non terram intuetur, sed illum potius, cuius scabellum est, cuius in honore scabellum adoratur. Sed Verbum incarnatum adoratur adoratione latræ, Ergo & corpus eius, siue eius humanitas.

Respondendo dicendum, quod sicut supra dictum est, * honor adorationis proprie debetur hypostasi subsistenti, tamen ratio honoris potest esse aliquid non subsistens propter quod honoratur persona, cui illud inest. Adoratio igitur humanitatis Christi dupliciter potest intelligi. Vno modo ut sit eius sicut rei adoratur: & sic adorare carnem Christi, nihil est aliud quam adorare verbum Dei incarnatum, sicut adorare vestem regis, nihil

145.
3. d. 9. q. 1.
art. 2. q. 1.
& quæst.
4. ad 1.
Glossa ord.
ibi ex Aug.
gust. ibid.
tomo. 8.

Lib. 4. or.
rthod. fid. e.
3. circ. prin.
Psalm. 98.
Est Augu.
ibid. 10. 8.

Ar. preced.